
HelseOmsorg 21-rådet

Dato Onsdag 27. november 2023, kl. 10.00 – 15.00**Sted** Forskningsrådets lokaler i Drammensveien 288

- Til stede: Per Morten Sandset, UiO (leder)
Gro Jamtvedt, OsloMet
Ingrid Stenstadvold Ross, Kreftforeningen
Kristin Weidemann Wieland, KS
Knut Inge Klepp, Folkehelseinstituttet
Lilly Ann Elvestad, Funksjonshemmedes Fellesorganisasjon
Marte Kvittum Tangen, Norsk Forening for Allmenntilleggsmedisin
Stein Olav Skrøvseth, Nasjonalt senter for e-helseforskning
Tarje Bjørgum, NHO, Abelia
Veronika Barrabes, Novartis
Wenche Dehli, Trondheim kommune
Øivind Enger, Sarsia Seed
- Forfall: Bjørn Egil Vikse, Helse vest RHF
Esperanza Diaz, UiB
Siri Forsmo, NTNU
Tom Christian Martinsen, St. Olavs hospital
- Møtende vara: Monica Fossnes Petersson, KS
- Observatører: Hjørdis Møller Sandberg, HOD, deler av møtet
Elin Marlén Hollfjord, NFD, digitalt deler av møtet
Ingrid Marie Svendsen, KD
Helene Brandstorp, Helsedirektoratet
Sveinung Tornås, Direktoratet for e-helse
- Til stede fra Forskningsrådet/HelseOmsorg21-sekretariatet:
Henrietta Blankson, spesialrådgiver
Karianne Solaas, spesialrådgiver
Katrine Rolid, seniorrådgiver
Tine Thorbjørnsen, spesialrådgiver
Ole Johan Borge, avdelingsdirektør
Anila Nauni, seniorrådgiver (sak 49/5/2023)
Alexandra Bjørk-Skaflestad, spesialrådgiver (sak 49/5/2023)

Sak 44/5/23 Godkjenning av innkalling og sakliste

Vedtak: *Innkallingen og sakslisten godkjennes.*

Sak 45/5/23 Spørsmål om habilitet

Inhabilitet ble vurdert for sakene på dagens møte.

Vedtak: *Det er ikke knyttet inhabilitet til noen av sakene på rådsmøtet.*

Sak 46/5/23 Godkjenning av referat fra møte 4/2023, 27. september 2023

Vedtak: *Referatet godkjennes.*

Sak 47/5/23 Orienteringer

Det ble orientert om følgende:

- Høringsinnspill fra rådet til utdannings- og forskningskomiteen og til helse- og omsorgskomiteen om Statsbudsjettet.
- To kronikker fra rådet/rådsmedlemmer har kommet på trykk etter rådsmøtet i september; Fremtidens helsetjenester – kollaps eller suksess og Bedre helsekompetanse, og det må skje fort.
- Helse- og omsorgsdepartementets høstmøte 2023 hvor rådsleder Per Morten Sandset deltok.
- Innspillsmøte i Kommunal- og distriktsdepartementet om ny digitaliseringsstrategi der rådsleder Per Morten Sandset deltok.
- Rådets høstwebinar Samhandling og digital hjemmeoppfølging – hvordan kan Norge bli verdens beste?
- 162 fulle søknader er mottatt til infrastrukturutlysningen hvorav helse er valgt som hovedtema for 27 av disse. Det er god spredning i type infrastruktur det søkes om, en del er innenfor datahåndtering.
- Nye porteføljestyre i Forskningsrådet vedtas 6. desember
- Ekspertgruppen som Forskningsrådet har oppnevnt i forbindelse med KI-satsingen har levert sitt første [notat](#). Notatet beskriver nåsituasjonen og forventninger til satsingen.

Vedtak: *Tas til orientering.*

Sak 48/5/23 Statsbudsjettet for 2024

Det ble gitt en kortfattet oversikt over områder i Statsbudsjettet som er relevant for rådets arbeid.

Vedtak: *Tas til orientering.*

Sak 49/5/23 Et kunnskapsløft for kommunene

Proba samfunnsanalyse og Agenda Kaupang har gjennomført en evaluering av piloten av KSF (Kommunenes strategiske forskningsorgan). Hedda Eilertsen Barvik (KS), orienterte om resultatene av evalueringen og om Regjeringens forslag til satsinger knyttet til KSF og forskning og innovasjon for å møte utfordringene i de kommunale helse- og omsorgstjenestene. Presentasjonen er vedlagt referatet.

Den samlede vurderingen av KSF-piloten er god. KSF dekker et behov og ivaretar oppgaver som pr. i dag ikke dekkes av andre aktørers mandater og oppdrag. Evalueringen viser blant annet at KSF utvikler kapasiteter og samarbeidsstrukturer for å bruke forskningsbasert kunnskap i tjenesteutvikling. Samarbeidet mellom KSF og forskningsmiljøer fungerer godt. Motorkommuner er sentrale i organiseringen. Det regionale nivået er viktig for å etablere og støtte klyngene. Evalueringen påpeker videre at fylkeskommunene bør involveres og at det er behov for et nasjonalt ledd som ivaretar helheten i KSF. KS arbeider nå med anbefalingene til etableringen av KSF.

Forskningsrådet orienterte om forvaltning av de nær 104 millionene som foreslås i statsbudsjettet til forskning og innovasjon for å styrke de kommunale helse- og omsorgstjenestene. Tema skal utarbeides i samarbeid med kommunene og KSF. Det bør åpnes for samfinansiering av prosjekter med andre finansieringskilder. Rådet påpekte også at det må lages et helhetlig økosystem slik at det ikke blir to sektorer som jobber parallelt. Rådet understreket at det ønsker å følge KSF og bidra med innspill til utviklingen av strukturen og det nasjonale nivået.

Vedtak: *Rådet tar presentasjonene til orientering og ber sekretariatet følge opp saken i tråd med diskusjonene i møtet.*

Sak 50/5/23 Nasjonal infrastruktur for sekundærbruk av personsensitive data

Leon Charl du Toit, Universitetet i Oslo, orienterte om status og planer for NorTRE (Norwegian Trusted Research Environments). NorTRE er et formalisert samarbeid for å samkjøre videreutviklingen av TSD, HUNT Cloud og SAFE til et sikkert nasjonalt analyserom i tråd med EHDS og med tett kopling til Helsedataservice og til forvaltere av helseregistre.

Rune Gløersen, SSB, orienterte om status og utfordringer i videreutviklingen av Microdata.no. Microdata.no er en søknadsfri sikker analysetjeneste der godkjenning for bruk gis til institusjoner med ansatte som trenger tilgang til tjenesten for ulike typer sekundærbruk av dataene. Jan Nygård, Kreftregisteret, orienterte om planene for å inkludere kreftregisterdata i tjenesten.

Håvard Kolle Riis, Direktoratet for e-helse, orienterte kort om status for Helsedataservice og relatert arbeid med helsedata, nasjonalt og internasjonalt.

Presentasjonene til du Toit og Gløersen er vedlagt referatet.

NorTRE og microdata.no utfyller hverandre med lite overlapp. Generelt sett er microdata.no god å bruke til tradisjonell epidemiologi, mens NorTRE trengs til mer klinisk forskning og til annet arbeid der man trenger personidentifiserbare data.

Rådet understreket at det haster å utvikle tjenestene for effektiv og sikker analyse av helsedata. Det er behov for større visjoner og også større datagrunnlag enn i dag. Rådet påpekte også at det er viktig med sluttbrukerinvolvering og å forbedre kommunikasjonen ut, slik at løsningene blir kjent og tatt i bruk. Næringslivets behov for tilgang for data og mulighetsrommet som ligger i det, ble påpekt.

Det er framover viktig at rådet bidrar til å sette retning og kople arbeidet til utviklingen av KSF, milliarder til forskning på kunstig intelligens, veikartet for helsenæringen, eksportsatsingen m.m. Rådet påpekte at tiden er i ferd med å gå fra arbeidet med økt tilgang til å analysere helse- og personsensitive data. Et mulig tiltak fra rådets side, er å arrangere et seminar/rundebordsmøte, for å sette fart på prosessen.

Vedtak: *Rådet tar presentasjonene til orientering og ber sekretariatet følge opp saken i tråd med diskusjonene i møtet.*

Sak 51/5/23 Ny digitaliseringsstrategi

Regjeringen har satt frist til å gi innspill til ny digitaliseringsstrategi 30. november 2023.

Rådet mener det er viktig å si noe om de nasjonale ambisjonene for digitaliseringen, og behovet for en reelt sektorovergripende strategi. Strategien bør ha tydelig mål og vise til nytten av digitalisering. Strategien bør også fremme behovet for forskning og evaluering av digitaliseringstiltak. Andre stikkord i diskusjonen var brukerinvolvering, viktigheten av å hindre digitalt utenforskap og å ivareta hele befolkningen, kampen om IKT ressurser og kompetanse, duplisering av kapasitet, offentlig/privat samarbeid og ansvarsforhold, regelverksutvikling, nye arbeidsmetoder og -prosesser, tjenesteinnovasjon, innovasjonsvirkemidler og kompetanse i tjenestene. Rådet trakk også frem utviklingstrekk som kunstig intelligens og arbeidet med datadeling innenfor helsefeltet internasjonalt som viktig.

Sekretariatet vil sammenfatte innspillene.

Vedtak: *Rådet ønsker å gi innspill til ny digitaliseringsstrategi og ber sekretariatet følge opp saken i tråd med diskusjonen på møtet. Rådsleder godkjenner det endelige innspillet.*

Sak 52/5/23 Oppfølging Nasjonal eksportsatsing på helseindustri

Eksportrådet har oversendt forslaget til nasjonal eksportsatsing om helseindustrien til Nærings- og fiskeridepartementet. Rådet er spesielt oppfordret til å spille inn kandidater til topplederforum som skal etableres som del av eksportsatsingen.

Rådet er glad for at de blir sett på som en viktig aktør i implementering av satsingen og ønsker å jobbe videre for å fremme eksportsatsningen og samle aktørene i sektoren. Nå er det de direkte aktørene som blir mobilisert med forslaget. Rådet påpekte viktigheten av at de indirekte aktørene som er essensielle tidlig i verdikjeden også blir mobilisert. Rådet foreslår videre at sammensetningen av topplederforum bør være bredere enn det som foreslås i eksportsatsingen. Både akademia og sluttbrukerne bør være representert. Rådet hadde videre innspill til grenseflater mellom topplederforumet og HO21-rådet.

Vedtak: *Rådet ber sekretariatet viderefremme innspillene og kandidater til eksportrådet.*

Sak 53/5/23 HelseOmsorg21-rådets sammensetning

Rådet er bedt av Helse- og omsorgsdepartementet om å gi innspill til rådets sammensetning og mandat.

Rådets kommentarer var knyttet til formålet og ambisjonsnivået til rådet, oppnevningssperiode, behovet for bred representasjon, verdien av observatører og hensiktsmessig størrelse på rådet. Rådets viktige rolle som koblingsaktør ble understreket, videre viktigheten av at rådet kommuniserer godt utad og bidrar til topplederdrøfting om saker av betydning for folkehelse, effektive helse- og omsorgstjenester og for verdiskaping.

Vedtak: *Svarbrev til Helse- og omsorgsdepartementet utformes i tråd med diskusjonene på møtet.*

Sak 54/5/23 Eventuelt

Rådet ønsker at det lages en oversikt over viktige meldinger og strategier som er ventet fremover slik at rådet eventuelt kan lage en "beredskapsplan".

Vedtak: *Rådet ber sekretariatet utarbeide en oversikt over kommende meldinger og strategier.*

Sak 55/54/23 Evaluering av møtet

Godt møte.

Vedtak: *Intet.*